

ње присуства *P. s. subsp. stewartii* приказани су у Прилогу 2. овог програма, који чини његов саставни дио, а детаљан приказ броја узорака биће дефинисан уговором о условима за реализацију и коришћење средстава за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 10.

(1) Визуелно се прегледају површине на којима је заступљена биљка домаћин, а опис мјеста узимања узорака и GPS позиција, као и остали подаци, наводе се електронским путем у Записнику информационог система Етфарм, односно подинформационог система Фито-Гис (у даљем тексту: Фито-Гис).

(2) На основу резултата спровођења овог програма и извјештаја из лабораторија, омогућава се потпун преглед локација узорковања, те локација са негативним и позитивним узорцима унутар Фито-Гис-а.

Члан 11.

(1) Рок за узимање узорака код произвођача, те достављање узорака овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа је 1. децембар 2024. године.

(2) Укупни резултати овог програма воде се и достављају електронским путем Министарству до 10. децембра 2024. године, користећи Фито-Гис.

(3) Рок за узимање узорака из увоза, достављање узорака овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа од стране Инспектората је 31. децембар 2024. године.

(4) Овлашћене институције одмах извјештавају Министарство о посебним догађајима током спровођења овог програма, а посебно о свим случајевима откривања карантинских вируса који су предмет посебног надзора.

(5) У случају откривања штетних организама која су предмет посебног надзора, овлашћене институције обавјештавају Министарство и Инспекторат, који предузима неопходне фитосанитарне мјере с циљем спречавања ширења и сузбијања штетног организма, а у складу са прописима из ове области, те о том обавјештава Министарство.

Члан 12.

Спровођење овог програма финансира се из буџета Републике Српске на основу Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села у 2024. години – право на подстицајна средства за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 13.

Ступањем на снагу овог програма престаје да важи Програм посебног надзора над присуством *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii* – проузроковач бактериозне увелости кукуруза на подручју Републике Српске у 2023. години (“Службени гласник Републике Српске”, број 26/23).

Члан 14.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 12.03.3-330-636/24
15. марта 2024. године
Бањалука

Министар,
Др Саво Минић, с.р.

ПРИЛОГ 1.

Ток визуелног прегледа и метода узорковања

1.1. Ток визуелног прегледа

На сјемени не проузрокује карактеристичне симптоме, једино у случају интензивне заразе може доћи до деформисаности зрна и депигментације. Заражене биљке могу пропадати у фази клијања, а у каснијим фазама заразе биљке могу достићи одређену величину и тек потом долази до пропадања биљака. Уколико се бактерија преноси векторима, око мјеста исхране инсекта долази до формирања пјега. Пјеге су у почетку воденасте, а касније добијају свијетлозелену, потом жуту боју и шире се. Долази до њиховог спајања и формирају се велике хлоротичне, а потом некротичне пруге, дијелови биљке вену, нарочито услед недостатка влаге. Заражене биљке заостају у порасту и дају избијелене метлице, а на попречном пресеку стабљике уочава се жут бактеријски ексудат и мрка боја спроводних судова.

1.2. Узимање узорака

Пет до десет листова, клипова и/или метлице са типичним симптомима прикупљају се са прегледане парцеле (поља) за лабораторијско тестирање.

Пренос сјеменом присуства *P. s. subsp. stewartii* може се појавити у малим количинама у партијама сјемена са > 1% инфекција. За сваку партију сјемена препоручена величина узорка је 400 сјемена по серији, што одговара вјероватноћи од 95% откривања инфестације нивоа од 1%.

1.3. Методологија лабораторијских анализа биљних узорака

Врши се међународно признатим методама описаним у РМ 7/60 (2) *Pantoea stewartii* subsp. *stewartia*: Bulletin OEPP/EPPO Bulletin (2016) 46 (2), 226–236.

ПРИЛОГ 2.

Табела 1. Број узорака за лабораторијско тестирање у мјестима раста биљке домаћина за испитивање присуства *P. s. subsp. stewartii* у унутрашњем подручју Републике Српске

Регија	Биљка домаћин
Производни усјеви	86

Табела 2. Број службених узорака биљка домаћина из увоза за испитивање присуства *P. s. subsp. stewartii*

Узорци	Број визуелних прегледа са узорковањем ради тестирања латентне инфекције	Укупно
Биљке домаћини	5*	5*

* У случају постојања сумње на заразу, потребно је узети већи број узорака и доставити на лабораторијску анализу.

934

На основу члана 31. став 1. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској (“Службени гласник Републике Српске”, број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРОГРАМ

ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ
КАРАНТИНСКИ ШТЕТНОГ ОРГАНИЗМА *Candidatus*
Liberibacter solanacearum, *Candidatus Liberibacter africanus*,
Candidatus Liberibacter americanus и *Candidatus Liberibacter*
asiaticus НА ПОДРУЧЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
У 2024. ГОДИНИ

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који их спроводе, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством *Candidatus Liberibacter solanacearum* (Liefting et al.) – проузроковача зебрастог чипса кромпира и групе *Candidatus Liberibacter* spp. на цитрусима (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*) на подручју Републике Српске у 2024. години.

Члан 2.

(1) Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантински штетног организма *Candidatus Liberibacter solanacearum* (Liefting et al.) и групе *Candidatus Liberibacter* spp. на цитрусима (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*) на мјестима производње биљних врста домаћина патогена који су наведени у Прилогу 1. овог програма, који чини његов саставни дио.

(2) Биљне врсте домаћини *Candidatus Liberibacter solanacearum* у Републици Српској су: кромпир (*Solanum tuberosum* L.), парадајз (*Solanum lycopersicum* L.), паприка (*Capsicum annuum* L.), патлиџан (*Solanum melongena* L.), мрква (*Daucus carota* L.), као и остало биље наведено у Прилогу 1. овог програма.

(3) Биљне врсте домаћини групе *Candidatus Liberibacter* spp. на цитрусима (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*) у Републици Српској су цитруси: наранџа (*Citrus sinensis* (Linnaeus) Osbeck), лимун (*Citrus limon* (Linnaeus) N. Burman), мандарина (*Citrus reticulata* Blanco) и *Citrus* spp., односно биље наведено у Прилогу 2. овог програма.

(4) Посебним надзором истражује се шире подручје, односно локалитети на којима се у Републици Српској узгајају биљке домаћини из става 2. овог члана, ради одређивања статуса истраживаног подручја за наведени организам, те утврђивања могућих путања уласка или ширења у Републици Српској.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради детекције карантински штетног организма *Candidatus Liberibacter solanacearum*, *Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus* спроводи се на цијелој територији Републике Српске.

(2) Посебан надзор и мјере надзора на граничним прелазима спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат).

(3) Овлашћене институције које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организма и заштите здравља биља за карантинске штетне организме *Candidatus Liberibacter solanacearum* и групе *Candidatus Liberibacter* spp. на цитрусима (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*) спровode посебан надзор код произвођача сјеменског и садног материјала, у производним засадама, као и на пољопривредним газдинствима и окућницама.

(4) Овлашћена институција припрема информационе летке са стручним савјетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(5) Програм посебног надзора подразумијева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организма (у даљем тексту: мониторинг).

(6) Увозне пошиљке које су обухваћене мониторингом не задржавају се на граничном прелазу и за њих фитосанитарни инспектор издаје рјешење о забрани промета до добијања резултата лабораторијских анализа.

(7) У случају детекције карантинског штетног организма, Инспекторат предузима све неопходне радње у складу са прописима којима је регулисана ова област.

Члан 4.

Одабир локација врши се на основу познавања биологије карантинског штетног организма, климатских услова за његов развој и географске дистрибуције и величине комерцијалних производних усјева и других површина на којима се узгајају биљке домаћини.

Члан 5.

(1) Подручја рада су мјеста уласка у Републику Српску, мјеста производње сјеменског и садног материјала, као и производни усјеви, пољопривредна газдинства и окућнице на којима се узгајају биљке домаћини *Candidatus Liberibacter solanacearum* и биљке домаћини групе *Candidatus Liberibacter* spp. (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*).

(2) Надзором се обухватају мјеста уласка пошиљки биљака домаћина на граничним прелазима као могућег пута уношења карантински штетних организма *Candidatus Liberibacter solanacearum* у Републику Српску, затим мјеста производње сјеменског и садног материјала, производни усјеви, пољопривредна газдинства и окућнице на којима се узгајају биљке домаћини *Candidatus Liberibacter solanacearum* и биљке домаћини групе *Candidatus Liberibacter* spp. (*Candidatus Liberibacter*

africanus, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*) у Републици Српској.

Члан 6.

Вријеме вршења надзора прописано је на основу животног циклуса штетног организма и фенологије биљака домаћина, а врши се у складу са међународно признатим и валидним дијагностичким методама.

Члан 7.

(1) Визуелни прегледи и узимање службених узорка од овлашћене институције врши се током сезоне раста биљака домаћина, када су симптоми видљиви.

(2) Визуелне прегледе и узимање службених узорка врше овлашћене институције уз присуство запослених у Министарству, који обављају послове пружања стручних услуга у пољопривреди, а који одређују локацију и усјев за узимање узорка.

(3) Ток визуелног прегледа и начин узорковања прописан је у прилозима 3. и 4. овог програма и чини његов саставни дио.

(4) Мониторинг зависи од врсте биљке домаћина и врши се:

1) у производним усјевима, те на мјестима производње сјеменског и садног материјала биљака домаћина,

2) на биљкама домаћинима које се узгајају на пољопривредним газдинствима и окућницама,

3) при увозу биљака домаћина.

(5) Биљке се прегледају појединачно, док се опис мјеста узимања узорка, GPS позиција, као и остали подаци наводе електронским путем у Записнику информационог система Етфарм, односно подинформационог система Фито-Гис (у даљем тексту: Фито-Гис).

Члан 8.

Број визуелних прегледа и узорка за лабораторијско испитивање присуства *Candidatus Liberibacter solanacearum* у Републици Српској из сјеменских усјева кромпира, производних засада, пољопривредних газдинстава и на окућницама на којима се узгајају биљке домаћини и број визуелних прегледа и узорка за лабораторијско испитивање присуства групе *Candidatus Liberibacter* spp. на цитрусима (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*) у Републици Српској с мјеста производње садног материјала, производних засада, пољопривредних газдинстава и на окућницама на којима се узгајају биљке, које врши овлашћена институција, приказан је у табелама 1. и 2. у Прилогу 5. овог програма, који чини његов саставни дио, а детаљан приказ броја узорка биће дефинисан уговором о условима за реализацију и коришћење средстава за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 9.

Број службених узорка биљака домаћина из увоза за лабораторијско испитивање присуства *Candidatus Liberibacter solanacearum*, чије узимање врши Инспекторат, приказан је у Табели 3. у Прилогу 5. овог програма.

Члан 10.

(1) Лабораторијска испитивања узорка врше се у складу са међународно признатим и валидним дијагностичким методама EPPO Diagnostics PM 7/143 (1): '*Candidatus Liberibacter solanacearum*', Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 50 (1), 49–68 и EPPO Diagnostics PM 7/121 (2): '*Candidatus Liberibacter africanus*', '*Candidatus Liberibacter americanus*' and '*Candidatus Liberibacter asiaticus*'. EPPO Bulletin (2021) 51: 267–282.

(2) Лабораторијски извјештаји, осим резултата анализа, морају садржавати и методе по којима је вршена детекција.

Члан 11.

(1) Локације узорковања и визуелних прегледа уносе се у Фито-Гис.

(2) На овај начин, према резултатима спровођења овог програма и извјештаја из лабораторија, омогућава се потпун преглед локација узорковања, те локација са негативним и позитивним узорцима унутар Фито-Гис-а.

Члан 12.

(1) Рок за узимање узорака с мјеста производње сјеменског и садног материјала, производних усјева, пољопривредних газдинстава и окупнице, те достављање узорака овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа је 1. децембар 2024. године.

(2) Резултати овог програма воде се и достављају електронским путем Министарству до 10. децембра 2024. године, користећи Фито-Гис.

(3) Рок за узимање узорака из увоза, достављање узорака овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа од стране Инспектората је 31. децембар 2024. године.

(4) Овлашћене институције одмах извјештавају Министарство о посебним догађајима током његовог спровођења, а посебно о свим случајевима откривања штетног организма који је предмет посебног надзора.

(5) У случају откривања штетних организама која су предмет посебног надзора, овлашћене институције одмах обавјештавају Министарство и Инспекторат, који предузима неопходне фитосанитарне мјере с циљем спречавања ширења и сузбијања штетног организма, а у складу са прописима из ове области, те о томе обавјештава Министарство.

Члан 13.

Спровођење овог програма финансира се из буџета Републике Српске на основу Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села у 2024. години – право на подстицајна средства за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 14.

Ступањем на снагу овог програма престаје да важи Програм посебног надзора над присуством карантински штетног организма *Candidatus Liberibacter solanacearum*, *Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus* на подручју Републике Српске у 2023. години ("Службени гласник Републике Српске", број 40/23).

Члан 15.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.03.3-330-637/24

15. марта 2024. године

Бањалука

Министар,
Др Саво Милић, с.р.

ПРИЛОГ 1.

Биљке домаћини карантински штетног организма *Candidatus Liberibacter solanacearum*:

- кромпир (*Solanum tuberosum* L.),
- парадајз (*Solanum lycopersicum* L.),
- паприка (*Capsicum annum* L.),
- патлиџан (*Solanum melongena* L.),
- пијани твора (*Solanum betaceum* Cav.),
- перуанска јагода (*Physalis peruviana* L.),
- дуван (*Nicotiana tabacum* L.),
- мрква (*Daucus carota* L.),
- целер (*Apium graveolens* L.).

ПРИЛОГ 2.

Биљке домаћини карантински штетних организама групе *Candidatus Liberibacter* spp. (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*):

Candidatus Liberibacter africanus:

- наранџа (*Citrus sinensis* (Linnaeus) Osbeck),
- лимун (*Citrus limon* (Linnaeus) N. Burman),
- мандарина (*Citrus reticulata* Blanco),
- *Citrus* spp.

Candidatus Liberibacter americanus:

- наранџа (*Citrus sinensis* (Linnaeus) Osbeck),
- мандарина (*Citrus reticulata* Blanco).

Candidatus Liberibacter asiaticus:

- наранџа (*Citrus sinensis* (Linnaeus) Osbeck),
- лимун (*Citrus limon* (Linnaeus) N. Burman),
- мандарина (*Citrus reticulata* Blanco),
- *Citrus* spp.

ПРИЛОГ 3.

ТОК ВИЗУЕЛНОГ ПРЕГЛЕДА И НАЧИН УЗОРКОВАЊА

Candidatus Liberibacter solanacearum

1.1. Ток визуелног прегледа

– Карактеристични симптоми инфекције манифестују се изнад површине земљишта на кромпир, парадајз и другим врстама фамилије *Solanaceae*, а слични су симптомима које изазивају друге фитоплазме.

– Биљке су закржљале. Нови листови су усправни, хлоротични и пурпурни од базалне купе, увијени ка лицу листа, скраћених и танких терминалних интернодија, што резултира формирањем розете, увећаним нодусима, бочним гранама или формирањем ваздушних кртола, спарушеним листовима, нарушавању заметања плодова и формирању бројних, ситних и слабо квалитетних плодова.

– Код кромпира симптоми испод површине земљишта укључују пропадање столона, тамњење васкуларног ткива уз појаву некрозе и пуцања, што негативно утиче на цијелу кртолу.

– Код мркве симптоми се манифестују увијањем листова, који попримају жућкасту, бронзану или пурпурну боју, успорен раст и развој изданка и коријена и пролиферације секундарног коријења.

1.2. Узорковање за лабораторијско тестирање

– Узимање узорака за лабораторијско тестирање треба да се врши истовремено са визуелним прегледима, у периоду вегетације.

– Приликом узорковања потребно је испоштовати принципе добре праксе за узорковање биља и биљних дијелова за лабораторијско тестирање (нпр. евиденција података о узроку на лицу мјеста узорковања, коришћење одговарајућег прибора и материјала за узорковање, дезинфекција прибора и алата итд.).

ПРИЛОГ 4.

ТОК ВИЗУЕЛНОГ ПРЕГЛЕДА И НАЧИН УЗОРКОВАЊА

Candidatus Liberibacter africanus, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*

1.1. Ток визуелног прегледа

– На зараженим биљкама симптоми се јављају након различитог периода после остварене инфекције (од једне до три године), што зависи од неколико фактора (нпр. почетни бактеријски инокулум, вријеме инфекције, услови животне средине, старост стабала, врста/сорта, санитарни услови).

– Симптоми се генерално брже појављују код младих стабала.

– Општи симптоми манифестују се отвореним растом стабала цитруса, заостајањем у развоју, одумирањем гранчица, те појавом ријетког хлоротичног лишћа, деформисаним нетржишним плодовима и њиховим прераним опадањем.

– Плодови не дозријевају, остају зелени.

– Заражена стабла постепено губе vigor и принос, постају закржљала или на крају изумиру.

– Симптоми се обично прво манифестују у виду жућења листова, праћено појавом пјега и хлорозе на једном изданку или дијелу стабла.

– У каснијим фазама развоја обољења симптоми на листовима подсјећају на симптоме недостатака исхране (цинка, бакра или мангана), али могу варирати у зависности од бактеријског соја.

– Старији/већи листови на основу грана жуте дуж главног и секундарног нерва, а касније се шире у виду пјега.

– Како се промјена боје на листовима шири од нерва, листови постају блиједи до свијетложути с неравномјерно распоређеним тамнозеленим површинама.

- Петелке су ситне, усправне и показују различите хлоротичне шаре.

- Ово је најкарактеристичнији фолијарни симптом, јер су површине двије половине листова асиметрично ишаране жутом и зеленом бојом у супротности са симптомима недостатка хранљивих материја, који су симетрични.

- Старији листови често показују неправилне мрље између главних нерва. Нерви су често истакнути и жути.

- Обилно опадање листова прати присуство и развој обољења.

- Плодови су ситни, асиметрични и укошени, савијени у односу ви плода.

- У вријеме дозријевања плода, боја варира од зелене до жутонаранцасте.

1.2. Узорковање за лабораторијско тестирање

- Узимање узорка за лабораторијско тестирање треба да се врши истовремено са визуелним прегледима, у периоду вегетације.

- Одговарајући избор узорка је критичан за детекцију: свако стабло домаћина треба да буде подијељено на квадранте; сваки квадрант треба узорковати како би се добило укупно ~15 листова по стаблу да би се добило најмање ~1 g петелке и средњег режња са симптоматских или асимптоматских стабала.

- Приликом узорковања потребно је испоштовати принципе добре праксе за узорковање биља и биљних дијелова за лабораторијско тестирање (нпр. евиденција података о узроку на лицу мјеста узорковања, коришћење одговарајућег прибора и материјала за узорковање, дезинфекција прибора и алата итд.).

ПРИЛОГ 5.

Табела 1. Број визуелних прегледа и узорка за лабораторијско испитивање присуства *Candidatus Liberibacter solanacearum* у Републици Српској из сјеменских усјева кромпира, производних засада, пољопривредних газдинстава и на окућницама на којима се узгајају биљке домаћини

Подручје	Биљке домаћини	Број визуелних прегледа са узорковањем ради тестирања латентне инфекције
Република Српска		115
Укупно		115

Табела 2. Број визуелних прегледа и узорка за лабораторијско испитивање присуства групе *Candidatus Liberibacter spp.* на цитрусима (*Candidatus Liberibacter africanus*, *Candidatus Liberibacter americanus* и *Candidatus Liberibacter asiaticus*) у Републици Српској са мјеста производње садног материјала, производних засада, пољопривредних газдинстава и на окућницама на којима се узгајају биљке домаћини

Подручје	Биљке домаћини	Број визуелних прегледа са узорковањем ради тестирања латентне инфекције
Република Српска		15
Укупно		15

Табела 3. Број службених узорка биљака домаћина из увоза за лабораторијско испитивање присуства *Candidatus Liberibacter solanacearum*

Узорци	Број визуелних прегледа са узорковањем ради тестирања латентне инфекције
Увезене пошилке биљака домаћина	5
Укупно	5

Табела 4. Укупан број визуелних прегледа са узорковањем за Програм посебног надзора над присуством *Candidatus Liberibacter spp.* на подручју Републике Српске у 2024. години

Мјесто надзора	Број визуелних прегледа са узорковањем за лабораторијско испитивање <i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i>	Број визуелних прегледа са узорковањем за лабораторијско испитивање <i>Candidatus spp.</i> на цитрусима	Укупан број узорка
Сјеменски усјев кромпира, мјеста производње садног материјала, производни засади, пољопривредна газдинства и окућнице	115	15	130
Увоз	5	0	5
Укупно	120	15	135

935

На основу члана 31. став 1. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРОГРАМ

**ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ
КАРАНТИНСКИ ШТЕТНОГ ОРГАНИЗМА *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* Takikawa et al. - ПРОУЗРОКОВАЧА
БАКТЕРИОЗНОГ РАКА *Actinidia* spp. НА ПОДРУЧЈУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У 2024. ГОДИНИ**

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који их спроводе, извори и начин

обезбјеђивања и коришћења средстава, подручје дјеловања, као и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* Takikawa et al. - проузроковача бактериозног рака *Actinidia* spp. на подручју Републике Српске у 2024. години.

Члан 2.

(1) Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантински штетног организма *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* - проузроковача бактериозног рака *Actinidia* spp. на пољопривредним газдинствима, у производним засадама и на окућницама.

(2) Једини домаћин овог патогена је киви (*Actinidia* spp.).

(3) Посебним надзором истражују се локалитети на којима се у Републици Српској узгаја киви ради одређивања статуса истраживаног подручја за наведени организам, те утврђивања могућих путања уласка или ширења у Републици Српској.